

Dosarul nr. 2r-454/22
2-20130762-01-2r-08092022

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.: V.Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Roman Saratura,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Saratura
împotriva lui Roman Saratura cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului
minor, și la
acțiunea reconvențională depusă de Roman Saratura împotriva Elenei Saratura
cu privire la contestarea paternității,
împotriva încheierii din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respinsă cererea depusă de Roman Saratura privind repunerea în termen a apelului și
a fost restituit apelul declarat de Roman Saratura împotriva hotărârii din 02 februarie
2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, ca fiind depus înafara termenului legal,
iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La data de 20 octombrie 2020, Elena Saratura a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Roman Saratura solicitând încasarea pensiei de întreținere a
copilului minor comun.

La data de 13 noiembrie 2020, Roman Saratura a depus acțiune reconvențională
privind contestarea paternității.

Prin hotărârea din 02 februarie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central s-a
admis parțial acțiunea de bază și s-a încasat de la Roman Saratura în beneficiul Elenei
Saratura pensia de întreținere a copilului minor comun în mărime 1 700 lei, lunar
începând cu 20 octombrie 2020 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a
încasat de la Roman Saratura în beneficiul Elenei Saratura cheltuieli de judecată
pentru asistență juridică în sumă de 2 500 lei. În rest, acțiunea depusă de Elena
Saratură a fost respinsă, ca nefondată. S-a încasat de la Roman Saratura, în beneficiul
statului taxa de stat în sumă de 612 lei de la care reclamanta a fost scutită la
depunerea cererii de chemare în judecată pentru cerința încasării pensiei de
întreținere. Acțiunea reconvențională depusă de Roman Saratura către Elena Saratura

privind contestarea paternității în privința copilului minor comun a fost respinsă ca nefondată.

La data de 04 februarie 2022, Roman Saratura a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni, sediul Central din 02 februarie 2022, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și fără a depune taxa de stat.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-i apelantului Roman Saratura un termen rezonabil de 10 zile din data comunicării încheierii, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 534 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate, în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La 21 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Roman Saratura a depus cerere de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 534 lei, solicitând repunerea în termen de înlăturare a neajunsurilor, motivând că copia actului judecătoresc expediat a fost recepționat de către mama sa, fiindu-i înmănat la data de 13 iunie 2022, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 02 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea de repunere în termen de înlăturare a neajunsurilor și a fost restituit apelul declarat de Roman Saratura împotriva hotărârii din 02 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, din motiv că apelantul în termenul stabilit nu a lichidat neajunsurile cererii de apel. S-a restituit lui Roman Saratura taxa de stat în cuantum de 100 lei, achitată la buget la 08 iunie 2022, în baza ordinului de plată nr. 2991125 și suma de 434 lei achitată la buget la 21 iunie 2022, în baza ordinului de plată nr. 3389532.

La 08 august 2022, Roman Saratura a declarat recurs împotriva încheierii din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei decizii de repunere în termenul de înlăturare a neajunsurilor și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului Roman Saratura a indicat că nu a avut posibilitate reală de a îndeplini cerințele încheierii din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău din motiv că aceasta a fost recepționată de mama sa la 13 iunie 2022 și care i-a înmănat-o pentru cunoștință în aceeași zi, ulterior a depus în termen de 10 zile cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat.

Consideră că, în astfel de condiții a fost privat de dreptul la o cale de atac și dreptul de acces liber la justiție.

La 08 septembrie 2022, în adresa intimatei Elena Saratura a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Roman Saratura cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d.133).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 30 iunie 2022 și expediată la adresa poștală a recurentului/apelant la data

de 21 iulie 2022 (f.d.112), dar date care ar confirma recepționarea acestora la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul depus la 08 august 2022, este în termen.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Roman Saratura este neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 02 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea de bază și s-a încasat de la Roman Saratura în beneficiul Elenei Saratura pensia de întreținere a copilului minor comun în mărime 1 700 lei, lunar începând cu 20 octombrie 2020 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Roman Saratura în beneficiul Elenei Saratura cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în sumă de 2 500 lei. În rest, acțiunea depusă de Elena Saratură a fost respinsă ca nefondată. S-a încasat de la Roman Saratura, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 612 lei de la care reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată pentru cerința încasării pensiei de întreținere. Acțiunea reconvențională depusă de Roman Saratura către Elena Saratura privind contestarea paternității în privința copilului minor comun a fost respinsă ca nefondată.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, la 04 februarie 2022, Roman Saratura, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Roman Saratura și s-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 534 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate

neajunsurile menționate, în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Se reține că Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 19 aprilie 2022 prin intermediul oficiului poștal, cu scrisoare recomandată, la adresa poștală a apelantului Roman Saratura indicată în cererea de apel, fiind recepționată de către ultimul la data de 03 iunie 2022, conform avizului de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.101).

Articolul 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 105 alin. (1), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților. Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curînd posibil.

La 21 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Roman Saratura a depus cerere de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 534 lei, solicitând repunerea în termen de înlăturare a neajunsurilor, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 02 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

Urmare, prin încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termenul de înlăturare a neajunsurilor și restituit apelul declarat de către Roman Saratura. S-a restituit lui Roman Saratura taxa de stat în cuantum de 100 lei, achitată la buget la 08 iunie 2022, în baza ordinului de plată nr. 2991125 și suma de 434 lei achitată la buget la 21 iunie 2022, în baza ordinului de plată nr. 3389532.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel prin încheierea din 30 iunie 2022 legal și întemeiat a restituit apelul declarat de Roman Saratura.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui, iar în conformitate cu art. 112 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs găsește ca neîntemeiat dezacordul recurentului cu încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de înlăturare a neajunsurilor și restituit apelul motivat declarat de către Roman Saratura.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține că, încheierea instanței de apel din 19 aprilie 2022, a fost comunicată apelantului prin intermediul oficiului poștal la data de 03 iunie 2022, așa cum rezultă din dovada de comunicare (f.d. 102), termenul legal până la care apelantul Roman Saratura putea înlătura neajunsurile a fost data de 13 iunie 2022, însă apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat au fost prezentate la 21 iunie 2022, solicitând repunerea în termen de înlăturare a neajunsurilor, însă fără a anexa probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură în termen.

Prin urmare, prin restituirea cererii de apel conform prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a procedat în strictă conformitate cu legea procesuală.

Este irelevant argumentul recurentului precum că copia încheierii din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de mama sa, fiindu-i înmănată abia la 13 iunie 2022. Or, înștiințarea i-a fost expediată la adresa indicată în cererea de apel și cererea de recurs, iar persoana care a recepționat înștiințarea era obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a respins cererea de repunere în termen de înlăturare a neajunsurilor și a restituit apelul motivat declarat de către Roman Saratura ca fiind tardiv.

Sub acest aspect justificat, prin prisma art.10 din Codul de procedură civilă, apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Astfel, neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit de instanță, are ca efect pierderea unui drept procedural ce nu a fost exercitat în termenul legal imperativ, fără a aduce atingere dreptului subiectiv civil.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei, știind de existența litigiului, apelantul/recurentul Roman Saratura, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Astfel, Colegiul relevă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, și astfel soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Malahov vs. Moldova), denotă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi supus limitărilor, or art. 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele acestui scop. Limitările inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o ”instanță judecătorească” nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit.

Prin urmare, Colegiul consideră că deoarece în termenul indicat de instanța de apel, Roman Saratura nu a lichidat neajunsurile indicate, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de ultimul, or apelantul nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 19 aprilie 2022 și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în termenul indicat de instanța de apel.

Colegiul precizează că circumstanțele expuse de Roman Saratura în recursul declarat nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel și-a motivat soluția bazându-se pe prevederile legale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Roman Saratura și de a menține încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Roman Saratura.

Se menține încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Saratura împotriva lui Roman Saratura cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și la acțiunea reconvențională depusă de Roman Saratura împotriva Elenei Saratura cu privire la contestarea paternității.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic